მენორა

გამოდის 1993 წლის მარტიდან

დამოუკიდებელი ებრაული გაზეთი საქართველოში

„MENORA“ INDEPENDENT JEWISH NEWSPAPER IN GEORGIA

מנורה

„МЕНОРА“ НЕЗАВИСИМАЯ ЕВРЕЙСКАЯ ГАЗЕТА В ГРУЗИИ

მაისი (იარი) №5 (465) (5780) 2020

"מנורה" עיתון יהודי בגורגיה

ისრაელის დამოუკიდებლობის 72-ე წელი

აივნებზე ნამღერი ჰიმნი

ცნობილი ებრაული ტრადიციაა — მომდევნო დღე იწყება საღამოს,მას შემდეგ, რაც ზეცა ვარსკვლავებით მოირთვება.

და როგორც კი სამშაბათს, 28 აპრილს ცაზე ვარსკვლავები დასხდნენ, დამთავრდა ხსოვნის დღე — დამოუკიდებლობისათვის ომებსა და ტერორისტულ აქტებში დაღუპულ ისრაელელთა არდავიწყების დღე და დაიწყო ისრაელის დამოუკიდებლობის 72-ე წლის აღსანიშნავი საზეიმო ცერემონია.

მთავარი სადღესასწაულო ღონისძიება — 12 ჩირაღდნის ანთება — ისე როგორც ყოველთვის, იერუსალიმში — ჰერცლის გორაკზე ჩატარდა.

ცერემონია — ადამიანების, მოწვეული სტუმრების გარეშე. მაგრამ მაინც ხალხმრავალი იყო წლევანდელი ცერემონია — ისრაელის ყველა ქალაქში მოსახლეობა, ადამიანები თავთავიანთი საცხოვრებელი სახლების აივნებზე დროშებით გამოვიდნენ და დაიწყეს ისრაელის სახელმწიფო ჰიმნის — „ჰა თიკვა“ — ერთობლივი შესრულება.

მთელი სახელმწიფო მღეროდა ჰიმნს.

მოსახლეობას მისასალმებელი სიტყვით მიმართა სახელმწიფოს პრემიერ-მინისტრმა ბინიამინ ნეთანიაჰუმ:

— ძვირფასო დებო და ძმებო, ისრაელის მოქალაქენო, ასეთი დამოუკიდებლობის დღე ჩვენ ჯერ არ გვქონია. მართალია, ფიზიკურად შორსა ვართ ერთმანეთისაგან, მაგრამ სულიერად ისე ახლოს ვართ, როგორც არასოდეს არ ვყოფილვართ — ამბობს პრემიერ-მინისტრი. მან გაიხსენა, ბოლო პერიოდში, თუ რაოდენ დიდი განსაცდელი მოადგა ქვეყნის მოსახლეობას, მაგრამ ამ განსაცდელსაც გავუძელითო და მადლობა გადაუხადა ისრაელის მედიცინის მუშაკებსა და სამართალდამცავ ორგანოებს.

— მთელი ქვეყანა სიყვარულით გესალმებათ და ვირტუალურად გეხვევათ. გმადლობთ!

დაიწყო ჩირაღდანთა ანთების ცერემონიალი. პირველი ჩირაღდანი ქნესეთის სპიკერმა ბენი განცმა აანთო. მას მოჰყვნენ ისრაელის საზოგადოებრიობის სხვადასხვა თაობისა და პროფესიის წარმომადგენლები — 92 წლის ვოლონტიორი რაინა ავიტბულით დაწყებული, იდან რაიხელით — მსოფლიოში აღიარებული მუსიკოსით დამთავრებული, რომლის სიმღერაც წელს „ევროვიზია — 2020“-ზე იქნება წარდგენილი.

მოგვიანებით გამოცხადდა ისრაელის სახელმწიფო პრემიების მიმდინარე წლის ლაურეატთა სია.

დასასრულს კი ისრაელის ზეცა ფერადოვანმა ჩირაღდნებმა გააცისკროვნეს.

გამოჩენილი ფილანტროპი, ქველმოქმედი, ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის პრეზიდენტი, მსოფლიოს ებრაელთა კონგრესის ვიცე-პრეზიდენტი — მიხეილ მირილაშვილი 60 წლისაა. ვულოცავთ!

ისრაელის პრემიერ-მინისტრის — ბინიამინ ნეთანიაჰუს მილოცვა

„ყოველთვის დიდი პატივისცემით ვეკიდებოდი თქვენს აქტიურ მოღვაწეობას როგორც წარმატებული ბიზნესმენისა და როგორც ებრაელი ფილანტროფისა, რომელიც მუდამ მზად არის მიეშველოს ერსა და ქვეყანას.

როგორც გამოჩენილ ბიზნესმენს, თქვენი — წონადი წვლილი შეგაქვთ ისრაელის ეკონომიკური ძლიერების სხვადასხვა სფეროში, ხოლო როგორც ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის პრეზიდენტი, თქვენივ ქმედებით მხარს უჭერთ და აძლიერებთ ეროვნული მემკვიდრეობის დაცვას, აღმოსავლეთ ევროპისა და აზიის ქვეყნების ებრაული თემების განვითარებას, ამასთანავე ელტვით საერთაშორისო არენაზე ისრაელის პოზიციების წინ წამოწევას — ეს არის მატერიალურისა და სულიერის, მიწიერისა და ამაღლებულის, იშვიათი შერწყმა.

ძალიან მახარებდა ჩვენი შეხვედრა იერუსალიმის საზეიმო ცერემონიალზე, რომელშიც რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმირ პუტინი მონაწილეობდა. მეორე მსოფლიო ომის წლებში ლენინგრადის დამცველთა და მცხოვრებთა ხსოვნის აღმნიშვნელი ძეგლი, ჩვენ რომ გავხსენით, უკვდავყოფს ვეტერანთა, მათს შორის, მრავალი ებრაელის — გმირობას. მათ კაცობრიობა, ებრაელი ხალხი განადგურებისაგან იხსნეს.

მე ვიცი, რაოდენ უფრთხილდებით თქვენს ფესვებს, რომელიც საქართველოს ებრაულ თემთან გახლავთ დაკავშირებული. ამასწინათ აღვნიშნეთ 18 ქართველი ებრაელის მიერ გაეროში გაგზავნილი წერილის საიუბილეო თარიღი — ისინი ესწრაფოდნენ ისრაელში დაბრუნების ნებართვის მიღებას. სწორედ ამ მამაცმა ადამიანებმა შეიტანეს პირველი ბზარი „რკინის ფარდაში“ — ამ ფარდის ჩამოშლამ გახადა შესაძლებელი ისრაელში ებრაელთა მასიური დაბრუნება.“

წერილის დასასრულს ისრაელის პრემიერ-მინისტრმა ბინიამინ ნეთანიაჰუმ დოქტორ მიხეილ მირილაშვილს ჯანმრთელობა და შემდგომი წარმატებები უსურვა.

მ. მირილაშვილის საიუბილეო მასალები იხ. მე-3 - მე-8 გვ.

იკითხეთ გაზეთ „მენორას“ ელექტრონული ვერსია ვებ მისამართზე WWW.MENORA.GE

21 აპრილი - ჰოლოკოსტის დღე

აპრილის დასასრულს ებრაელა ხალხმა, და არა მხოლოდ მან, კიდევ ერთხელ გაიხსენა მეორე მსოფლიო ომში დაღუპულლი — წამებული ებრაელობა.

ჰოლოკოსტის ხსოვნის წინა დღეს — 20 აპრილს ისრაელის ცენტრალურმა სტატისტიკურმა ბიურომ გამოაქვეყნა სრულიად განახლებული ინფორმაცია იმის თაობაზე, თუ სად, რომელ სახელმწიფოში რამდენი ებრაელი ცხოვრობს.

ამ ახალი ინფორმაციის მიხედვით, დღეს მსოფლიოში ცხოვრობს 14.7 მილიონი ებრაელი. ამდენი ებრაელი ცხოვრობდა მსოფლიოში 1925 წელს. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ მსოფლიოს ებრაელობა ჯერ კიდევ შორს გახლავთ — ჯერაც ვერ მიუღწევია იმ რაოდენობამდე, რამდენი ებრაელიც ცხოვრობდა მსოფლიოში 1939 წლამდე ე.ი. მანამ სანამ გერმანელი ფაშისტები დაიწყებდნენ ებრაელი ერის სრულ განადგურებას.

1939 წელს მსოფლიოში ცხოვრობდა 16.6 მილიონი ებრაელი.

ეს კიდევ ერთხელ ადასტურებს: ებრაელობამ მესამე თაობაშიც კი ვერ აღიდგინა კატასტროფის წლებში განცდილი დანაკარგი.

ჰოლოკოსტის — ერის კატასტროფისა და მამაცობის დღეს — 21აპრილს მთელს ისრაელში გაისმა სირენის ხმა — ეს გახლდათ განგაშის ხმა იმ ექვსი მილიონი ებრაელის ხსოვნის აღსანიშნავად, რომელიც ფაშიზმმა იმსხვერპლა. ორი წუთის განმავლობაში მთელს ქვეყანაში ყოველგვარი მოძრაობა შეწყდა. ადამიანები იქ შედგნენ — ერთ ადგილს იქ მიჯაჭვნენ, იქნებოდნენ ისინი ქუჩაში, ტრასაზე, საცდელ ლაბორატორიებში, აუდიტორიებსა თუ, პარლამენტის სხდომათა დარბაზში, სადაც სირენის ხმამ მოუსწრო.

სირენის დამთავრების შემდეგ, იერუსალიმში, „იად ვა შემის“ მემორიალურ კომპლექსში გაიმართა ყოველწლიური ცერემონია — ამ დღეს ტრადიციულად გვირგვინები მიაქვთ ვარშავის გეტოს აჯანყების აღსანიშნავად აღმართულ ძეგლთან.

თუმცაღა, წელს ეს ცერემონია კორონავირუსის პანდემიის გამო, მოწვეული სტუმრების დაუსწრებლად ჩატარდა.

„ჰა თიკვა“ საქართველოში

ისრაელის დამოუკიდებლობის დღეს — 29 აპრილს საქართველოს მოსახლეობის ერთმა ნაწილმა სოციალური ქსელის მეოხებით, კიდევ ერთხელ მოისმინა მისთვის ერთობ საყვარელი ისრაელის ჰიმნი — „ჰა თიკვა“ — თბილისის დიდი სალოცავის გაბაიმ მერაბ ჩანჩალაშვილმა ბევრ ადრესატს დაუგზავნა ამ რამდენიმე ხნის წინათ თბილისის დიდ სალოცავში თემურ ყვითელაშვილის მიერ ელექტროგიტარაზე შესრულებული „ჰა თიკვა.“

თემურ ყვითელაშვილი ამ დიდებული ნაწარმოების შესრულებისას მაღალ შემოქმედებით ოსტატობას ავლენს. ჰიმნის ყოველი ნიუანსი, ყოველი ბგერა იმდენად გამოკვეთილად და ზუსტად ჟღერს, რომ ხელოვანის მიერ გააზრებულმა მუსიკალურმა ქმნილებამ კიდევ უფრო მეტი ფერადოვნება შეიძინა, რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს თემურ ყვითელაშვილის შემოქმედებით ოსტატობას.

სიმონ კრიხელი - 80

თავად კი ეპარება ეჭვი — გაზეთ „დავითის ფარის“ პირველსავე გვერდზე თავისსავე თავს ეკითხება „ნუთუ, მართლა 80 წლისა ვარ?“ მაგრამ რაოდენ ეჭვიც არ უნდა ეპარებოდეს, ფაქტი ფაქტად რჩება — გაზეთ „დავითის ფარის“ დამაარსებელი და ნიუ-იორკის ქართველი ებრაელობის შემოქმედებითი ორგანიზაციის „თარბუთის“ ამჟამინდელი პრეზიდენტი სიმონ კრიხელი 80 წლისა გამხდარა და ჩვენ კიდეც არ გვჯეროდეს, აღარაფერი დაგვრჩენია, გარდა იმისა, რომ გულწრფელად მივულოცოთ მას ეს მშვენიერი საიუბილეო თარიღი, თან დავსძინოთ: ყოველი ადამიანი თავისი საქმით გახლავთ დაფასებისა თუ არდაფასების, განდიდებისა, თუ დაკნინების — არაფრად მიჩნევის ღირსი. არიან ადამიანები, რომლებიც თავიანთი სიცოცხლის განმავლობაში მრავალ სასახელო საქმეს წამოიწყებენ და წარმატებით აგვირგვინებენ.

წლების შემდეგ, როცა სიმონ კრიხელს ღრმა სიბერე მოადგება კარს (იმ დღემდე ჯერ კიდევ შორსაა), მას შეუძლია თქვას, რომ ტყუილად არ გაუტარებია წუთისოფელი — გარდა იმისა, რომ აღზარდა შვილები, შეუძლია თავი მოიწონოს შთამომავლობით, მან შექმნა „დავითის ფარი“ — გაზეთი, რომელიც საბჭოეთიდან აშშ გადასახლებულ ებრაელობას, ახალ სოციალურ-პოლიტიკურ გარემოსთან ადაპტაციას უიოლებს.

მრავალჟამიერ!

ად მეა ვე ესრიმ!

„მენორას“ რედაქცია

მთავარი რაბინი, პატრიარქი, ეპისკოპოსი, იმამი, შეიხი

22 აპრილს ყოველი რელიგიის მეთაური იერუსალიმის სასტუმრო „კინგ დევიდის“ ტერასაზე შეიკრიბა და ღვთის მიმართ თავთავიანთ ენაზე, თავთავიანთი ლიტურგიული წესის დაცვით, ერთად აღავლინეს ლოცვა. ერთად ევედრნენ უზენაესს, რათა მთელ მსოფლიოში ადამიანებს შეუმსუბუქდეთ კონორავირუსის პანდემიით მიყენებული ტანჯვა-ვაება.

იერუსალიმის ძველი უბნიდან ერთად იქნა აღვლენილი ლოცვა ღვთაებისადმი:

— *ღმერთო, რომელიც გვცდიდი შიმშილით და გვაძლევდი ბევრს, ღმერთო, რომელმაც განგვაშორე ეპიდემია, გვიხსენი მძიმე და ხანგრძლივი სენისაგან, მოგვხედე ჩვენ!*

დღემდე შენი წყალობა გვშველოდა ჩვენ, ღმერთო დიდებულო, შენი სიკეთე არ განგვეშორა ჩვენ. ამიტომ გთხოვთ და გემუდარებით: გაგვკურნო ჩვენ და ვიქნებით განკურნებულნი, გვიხსენი ჩვენ და ვიქნებით გადარჩენილნი — შენ ხარ ჩვენი დიდება, ღმერთო დიდებულო!

ლოცვად შეიკრიბნენ ისრაელის საფარდთა მთავარი რაბინი იცხაკ იოსეფი, აშკენაზთა მთავარი რაბინი დავით ლაუ, ბერძნული ეკლესიის მართლმადიდებელი პატრიარქი იერუსალიმში თეოფილე III, იერუსალიმის ლათინური პატრიარხატის არქიეპისკოპოსი პიერ ბატისტა პიცცაბალა, ისრაელის სამხრეთის იმამთა ორგანიზაციის მეთაური, იმამი შეიხი ჯამალ ელ უბრა, იმამი შეიხ იაგელ ალ-ატრაში, დრუზთა სულიერი ლიდერი, შეიხი მოვაფაკ ტარიფი.

ამ ლიდერებმა ასევე თავთავიანთი ნეგატიური დამოკიდებულება გამოხატეს ქსენოფობიისა და რასიზმის თაობაზე, რომელმაც პანდემიის გადატანა კიდევ უფრო გაართულა.

ლოცვის შემდეგ ლაუმ განაცხადა, რომ ბიბლია — ძველი აღთქმა იერუსალიმს ყოველთა სალოცავ სახლად მიიჩნევს.

იოსეფმა კი თქვა:

— ყველაფერი ღვთისგანაა და რასაც ღმერთი ინებებს, ყველაფერი სასიკეთოა!

ბენიამინ აბრამიშვილი

81 წლის ასაკში კორონავირუსისგან გარდაიცვალა დოქტორი ბენო (ბენიამინ) შალომის ძე აბრამიშვილი. მისი გარდაცვალებით საქართველოს ებრაულმა თემმა დიდი დანაკლისი განიცადა.

ბენო დაიბადა თბილისში 1939 წლის 28 აპრილს ტრადიციულ მორწმუნე ებრაულ ოჯახში. სწავლობდა თბილისის ვაჟთა მე-2, შემდეგ 39-ე საშუალო სკოლაში. 1957 წელს სკოლა ოქროს მედალზე დაამთავრა და სწავლა განაგრძო თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ფიზიკის ფაკულტეტზე, რომელიც 1962 წელს წარმატებით დაამთავრა. მუშაობდა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კიბერნეტიკის ინსტიტუტში მეცნიერ-მუშაკად. 1971 წელს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაიცვა დისერტაცია.

1980-1990 წლებში იყო საქართველოს ფიზკულტურის სახელმწიფო ინსტიტუტის დოცენტი.

ბენო თორის საკმაო მცოდნე და მორწმუნე კაცი გხლდათ, გამოირჩეოდა პატიოსნებით, კეთილსინდისიერებით და პრინციპულობით. იმ მძიმე, ნგრევის 90-იან წლებში (1992 წ) ბენო არჩეულ იქნა თბილისის დიდი — ახალციხელების ლოცვის გამგეობის თავმჯდომარედ — გაბაიდ. აქ მან თავი გამოიჩინა და განახორციელა მთელი რიგი სამუშაოები ლოცვის კეთილმოსაწყობად. ლოცვაში ხაზნის არყოფნის შემთხვევებში ბენო ლოცვებსაც ასრულებდა. მისი გაბაიობის წლებში ლოცვის რიტუალური ნივთების დაცვა და ეკონომიკური მდგომარეობა მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა.

1995 წელს ბენო ოჯახთან ერთად ნიუ იორკში გადავიდა საცხოვრებლად, სადაც მათემათიკაში კერძო პედაგოგიურ პრაქტიკას ეწეოდა. იგი ამავე დროს ნიუ იორკის ქვინსის ქართველ ებრაელთა ჯამაათის აქტიური წევრი იყო.

ბეგანყედენ!

მეგობრების სახელით: **მოშე დანიელი, შლომო იანეცი (ჩანჩანაშვილი), შალომ დავიდი , აბენ ხვოლესი, მიხაელ მეგრელიშვილი, ბორის კრიხელი (ისრაელი), ალბერტ გორელაშვილი (ნიუ იორკი), შალომ თეთრუაშვილი (თბილისი)**.

WORLD JEWISH CONGRESS

RONALD S. LAUDER
PRESIDENT

Dr. Michael Mirilashvili
President
Euro-Asian Jewish Congress

New York, 1 May 2020

Dear Mikhael,

С днём рождения!

It is with great pleasure that I congratulate you on your 60th birthday—halfway to Me'ah Ve-essrim Shana! I can tell you from my own experience that, luckily, by now you've learned everything you need to know and you only have to remember it!

Wholeheartedly, I convey my deep and sincere appreciation for the outstanding and effective leadership you have provided the Euro-Asian Jewish Congress throughout your tenure. Your dedication and commitment to the World Jewish Congress and our affiliated Jewish communities has been felt around the globe.

There is no doubt that your devotion to the Jewish people and good works have left an indelible mark on our history, and I trust that your presence will be felt for many years to come.

Miho,

On this joyous occasion, I wish you—first and foremost—excellent health. May your life be filled with boundless happiness, success in your numerous endeavors, and love and peace in your family.

I am grateful for the kind words you recently wrote me in your letter, I appreciate your support and agree with you that united and organized we will overcome our trials.

Mazel tov!

Wishing you a very happy birthday,

501 MADISON AVENUE · NEW YORK, NY 10022 · TEL. +1 212 755 57 70 · FAX +1 212 755 58 83
RUE DE STASSART 84 · B-1050 BRUSSELS · TEL. +32 (0)2 552 09 00 · FAX +32 (0)2 552 09 11
protocol@wjc.eu

Друг, поздравляю с Юбилеем!
С годами, Миша, мы мудреем.
Все больше ценим корни наши
И чаще снится нам Кулаши,
Где был всегда родимый дом,
И ждали сына мать с отцом!

Ты не мечтал быть богачом
И стал прилежнейшим врачом...
Но неожиданно сменил
Фонендоскоп на «ПетроМир»!

Я помню разное бывало,
Но Вера нас всегда спасала,
И, чтобы не ушла мечта ,
Читали мы «Борух ата»!
И экологии в угоду
Из атмосферы гнали воду!

Мой тост за Питер и за «Конти»!
За свет любви на горизонте!
За распрекрасную Лауру!
За эбраэльскую культуру!
За майский аромат садов!
Борух Хошим и Мазлтов!

Ваш Давид Якобашвили

Уважаемый Михаил Михайлович!

Сердечно поздравляю Вас с наступащим юбилеем, будьте здоровы, счастливы, успешны. 60 лет - прекрасный возраст, чтобы сделать много добрых дел.

Ваш **Михаил Членов**

* * *

Для меня честь и привилегия, что Михаил Михайлович является не только моим партнером в нашей совместной заботе о еврейском народе по всему миру в рамках Всемирного еврейского конгресса и Евро-Азиатского Еврейского Конгресса, но главным образом моим близким другом, на поступки, щедрость и мудрость которого можно положиться и доверять.

Его способность видеть суть вещей даже в самых трудных и сложных ситуациях, с которыми мы сталкиваемся действительно впечатляет. Я уважаю и глубоко восхищаюсь его заслугами и успехами, которых он достиг за многие годы, и вне всяких сомнений он покорит еще больше вершин.

В данном случае моя уверенность основана на том, что Михаил Михайлович человек силы и большой веры, которые идут рука об руку. Его твердая приверженность и полное доверие Всевышнему служили ему путеводным светом на протяжении всех этих лет, давая ему силы побеждать, стремиться и процветать даже в самые тяжелые времена, с верой и силой, объединенными в полной синергии.

Рабби Шимон Бар Иохай, известнейший мудрец в еврейской истории, говорил о себе: «Моя душа едина с Ним (Б-г), как одно пламя, сливающееся с Ним». То же самое можно сказать о Михаиле Михайловиче, чья «Нешама» происходит из его глубокой веры и поступков, обнажающая себя как великое смирение во время трудностей и побед.

И при всей яркости его поступков и всем известных добрых дел, а также неизвестных нам, одна из самых ярких черт Михаила Михайловича – это его скромность. Его способность всегда говорить глаза в глаза, проявлять уважение каждому человеку как к чистому созданию поистине достойна восхищения, вместе с его постоянным стремлением делиться, помогать, проводить мицву как можно большему количеству людей на каждом углу земного шара и из каждого уголка его души.

Я пользуюсь этой прекрасной возможностью, чтобы пожелать Вам, дорогой Михаил Михайлович, и впредь успешно идти по Вашему пути, освещенному самым ярким светом святого руководства, сопровождаемого хорошим здоровьем и сильной поддержкой со стороны тех, кем Вы особенно дорожите. Пусть Ваши мысли, решения и поступки останутся верными Вашим твердым убеждениям, духу, ясному разуму и мудрому инстинкту. И пусть все это вместе приведет Вас к новым вершинам блестящих достижений в духовной и материальной жизни. Успехов, истинного счастья и славы на долгие годы.

Ваш дорогой друг,

Аарон Г. Френкель
Председатель Евро-Азиатского Еврейского Конгресса
Вице-президент Всемирного еврейского конгресса

ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის პრეზიდენტს, ჩვენი თემის ღირსეულ შვილს და ლიდერს, მსოფლიო მასშტაბის წარმატებულ ბიზნესმენს, დიდ ფილატროპს, მრავალი სასიკეთო წამოწყების სულისჩამდგმელს, კაცს საამაყოს, რომელმაც მრავალგზის მოუტანა სახელი და აღიარება საქართველოდან ამოსულ ებრაელებს, კარგი მამის შვილს და თავად კარგი ოჯახის თავკაცს, ჩემს გულითად და საიმედო მეგობარს — მიხეილ (მიხო) მირილაშვილს ვულოცავ დაბადებიდან 60 წლის იუბილეს! ღმერთმა დაგლოცოს თემის ღირსეულო შვილო, იხარე, იმრავლე, იდღეგრძელე, იბედნიერე, დალოცვილი იყოს შენი ფესვიდან ამოსული ნაყოფი, შენი საქმე-საკეთებელი, მიწა, რომელზეც დგახარ და ცა, რომელიც ქუდად გახურავს! წარმატება და გამარჯვება იყოს შენი მეგზური მრავალჟამიერ!

მიგულე შენს გვერდით, ვიაროთ და ვაკეთოთ ერთმანეთის მხარდამხარ - ძალა ერთობაშია!

პატივისცემით და ძმური სიყვარულით,

მსოფლიოს ქართველ ებრაელთა მთავარი რაბინი,
ИАКОБ ГАГУЛАШВИЛИ

ვლადიმირ პუტინთან ერთად

Дорогой Михаил Михайлович,

Мы с тобой знакомы почти 30 лет. И эта огромная часть нашей с тобой жизни, ведь мы ровесники, а в наше время – это почти, как родственники.

За эти насыщенные разными событиями годы ты проявил себя поистине, как незаурядная личность, способная на самые большие человеческие поступки. Твои успехи в бизнесе, в общественной деятельности, благотворительности служат примером для многих людей, в том числе и для меня. В моей жизни навсегда останутся наши встречи и общение на протяжении этих лет.

Михаил Михайлович, желаю тебе всегда оставаться таким же целеустремленным, спортивным и любящим жизнь и людей человеком.

Твой друг,

Александр Шенкман

მიხ. მირილაშვილის მშობლები -
მიხეილ (მიშიკო) მირილაშვილი,
დოდო ბოთერაშვილი-მირილაშვილისა.

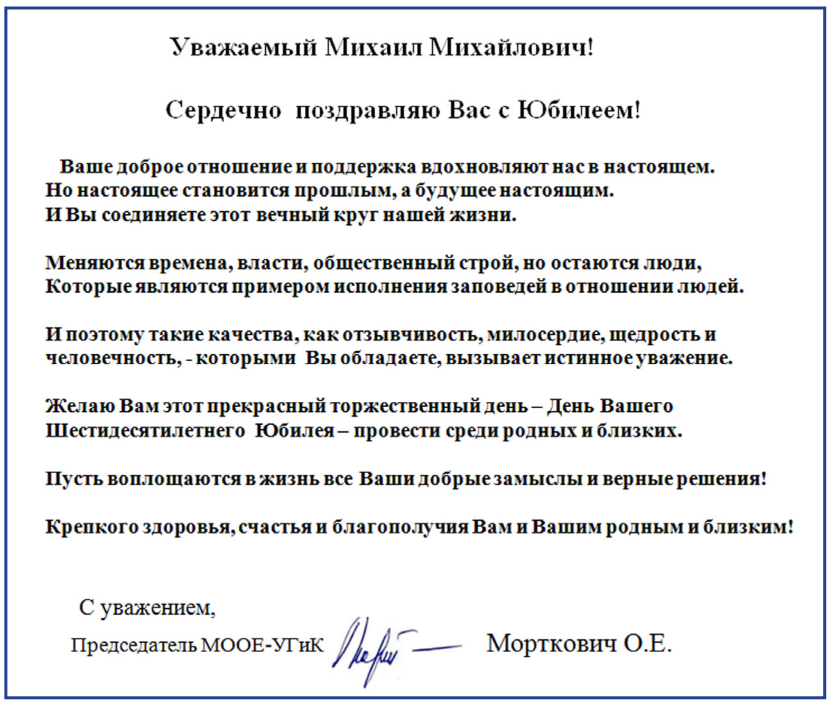
Уважаемый Михаил Михайлович!

Сердечно поздравляю Вас с Юбилеем!

**Ваше доброе отношение и поддержка вдохновляют нас в настоящем.
Но настоящее становится прошлым, а будущее настоящим.
И Вы соединяете этот вечный круг нашей жизни.**

**Меняются времена, власти, общественный строй, но остаются люди,
Которые являются примером исполнения заповедей в отношении людей.**

**И поэтому такие качества, как отзывчивость, милосердие, щедрость и
человечность, - которыми Вы обладаете, вызывает истинное уважение.**

**Желаю Вам этот прекрасный торжественный день – День Вашего
Шестидесятилетнего Юбилея – провести среди родных и близких.**

Пусть воплощаются в жизнь все Ваши добрые замыслы и верные решения!

Крепкого здоровья, счастья и благополучия Вам и Вашим родным и близким!

С уважением,
Председатель МООЕ-УГнК — Мортковиџ О.Е.

Я знаю Михаила с начала 90-х годов. И знаю его, как человека с высокими моральными принципами и активной гражданской позицией. История нашего знакомства, думаю, не уникальна. Я развивал бизнес, нужна была помощь, Михаил помог. Такая помощь в трудных ситуациях – неоценима.

С тех пор, вот уже почти 30 лет мы поддерживаем связь. Я не раздумывая согласился, когда Михаил предложил мне стать Вице-президентом Евро-Азиатского еврейского конгресса. Благодарен Михаилу за возможность участвовать в делах еврейской общины и быть полезным.

С уважением,

Виктор Найшуллер
Президент Компании ОМС

მეუღლესთან -
ლაურა მირილაშვილთან ერთად

* * *

Много раз я представлял себе одну и ту же сцену. В День Суда злое начало пришло ко Всевышнему чтобы в очередной раз попытаться очернить еврейский народ.

Величайший, - сказало зло,- твой народ не соблюдает кашрут! В ответ ему Господь показал, что большенство евреев питается кошерно, а так как по еврейскому Закону в кашруте всё принимается «альпи ров» (по большинству), то народ кашрут соблюдает!

Знай, Повелитель, - продолжило злое начало,- что они не молятся и не учат Тору! На что Всевышний показал синагоги и ешивы, Стену Плача, куда приходят миллионы, и сказал: «Нет такого еврея, который хоть раз не обратился с мольбой и не сказал хотя бы одного благословения, что по еврейскому Закону может заменить урок Торы.»

Позволь доложить, - не унималось зло, - они не соблюдают Шабат и Праздничные дни! Смотри же сколько моих сыновей и дочерей вернулись к Торе, сколько семей сидят за шаббатним столом, как замирает жизнь в городах на Йом Кипур! Еще больше людей берут на себя обязательства соблюдать Шабат, а это, как ты знаешь, по еврейскому Закону называется кавана, которая засчитывается как действие!

День клонился к концу и зло предъявило аргумент, который должен перевесить чашу весов. Конечно, сказало оно, почему бы и нет!? Почему бы не питаться кошерно, когда так легко и удобно в любом месте купить кашерную еду; почему бы не учить Тору и не молится, когда это твоя привычная среда и для этого созданы все условия; и почему, в конце концов, не соблюдать Шабат и Праздники, когда это выходной и можно хорошо посидеть за столом и пообщаться с семьёй!? Как можно ставить им в заслугу выполнение этих заповедей?! Это не справедливо по понятиям! Забери у них хотя бы часть этого комфорта и мы все увидим, что произойдёт!

Тогда Всевышний, благословенно Имя его, показал ему одного заключённого, на седьмом году заключения, в седьмой, по счёту, колонии строгого режима. Вопросы есть, спросил Царь?

С Юбилеем, дорогой Михо!

Моше Швец

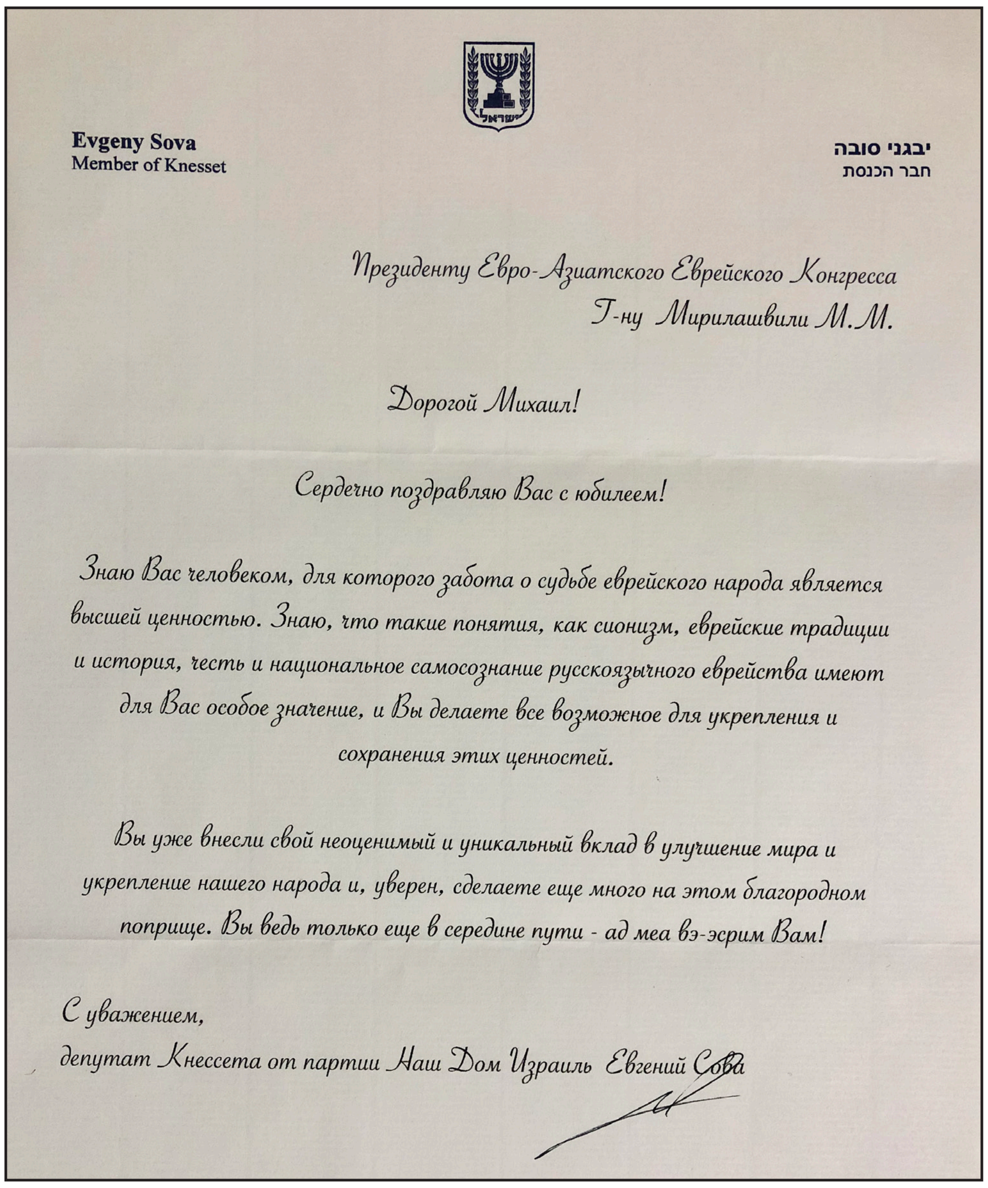
Evgeny Sova
Member of Knesset

יבגני סובה
חבר הכנסת

Президенту Евро-Азиатского Еврейского Конгресса
Г-ну Мирилашвили М.М.

Дорогой Михаил!

Сердечно поздравляю Вас с юбилеем!

Знаю Вас человеком, для которого забота о судьбе еврейского народа является высшей ценностью. Знаю, что такие понятия, как сионизм, еврейские традиции и история, честь и национальное самосознание русскоязычного еврейства имеют для Вас особое значение, и Вы делаете все возможное для укрепления и сохранения этих ценностей.

Вы уже внесли свой неоценимый и уникальный вклад в улучшение мира и укрепление нашего народа и, уверен, сделаете еще много на этом благородном поприще. Вы ведь только еще в середине пути - ад меа вэ-эсрим Вам!

С уважением,
депутат Кнессета от партии Наш Дом Израиль Евгений Сова

Дорогой Михаил Михайлович!

От имени лидеров, общин и организаций Евро-Азиатского Еврейского Конгресса примите самые теплые поздравления с Вашим славным юбилеем. День рождения - прекрасный повод выразить неподдельное восхищение Вашими достижениями и победами.

Мы знаем Вас как большого патриота, филантропа и дальновидного лидера еврейского народа. Именно благодаря Вашей неустанной поддержке и готовности незамедлительно прийти на помощь в трудную минуту, Евро-Азиатский Еврейский Конгресс стал одной из крупнейших международных еврейских организаций и продолжает активно содействовать единству еврейского народа, преемственности еврейских традиций и процветанию общинной жизни в Евро-Азиатском регионе.

Год за годом развивая международную деятельность конгресса, Вы встречаетесь с государственными руководителями многих стран, привлекая их внимание к острым проблемам, стоящим на повестке дня местных еврейских общин, Израиля и всего еврейского мира.

Ваша неизменная приверженность еврейским духовным ценностям – свободе, любви, ответственности, взаимопомощи – вызывает глубокое уважение и служит примером бескорыстного служения своему народу.

Дорогой Михаил Михайлович! Позвольте пожелать Вам крепкого здоровья, благополучия, семейного счастья и новых успехов в Вашей благородной деятельности во имя процветания еврейского народа и государства Израиль.

До 120!

Мазл тов!

Генеральный директор Евро-Азиатского Еврейского Конгресса д-р Хаим Бен-Яаков

* * *

Я знаком с Михаил Михайловичем Мирилашвили уже много лет. У нас оказалось много общего, что укрепило нашу дружбу и партнерство: у нас три Родины. Гостеприимная и доброжелательная Грузия, где мы родились и многое впитали в себя. Россия, где прошло наше становление и сосредоточен бизнес. Израиль – наша историческая родина, где наша душа и религия.

Михаил Михайлович Мирилашвили – не только успешный бизнесмен, обладающий редким деловым чутьем и стратегическим предвидением. Это настоящий и преданный друг, партнёр, счастливый отец и дед, чрезвычайно благодарный сын, меценат, который уже более 30 лет занимается благотворительностью, много делает для процветания и благополучия еврейского народа и Государства Израиль.

2017 году в Израиле на Генассамблее ЕАЕК – международной общественной организации, поддерживающей благотворительные проекты еврейских общин 27 стран Восточной Европы и Азии новым президентом был избран Михаил Михайлович, где он мне предложил стать первым вице-президентом ЕАЕК. Я с радостью принял это предложение, поскольку знаю Михаила Михайловича как человека слова. Нам всем очень повезло, что во главе важнейшей национальной структуры Евразии стал этот умный, щедрый, неравнодушный и смелый человек. Я искренне рад за него, за дружественную и родственную еврейскую организацию - ЕАЕК, за мировое еврейское движение и за евреев, в частности, евреев России. За время его руководства ЕАЕК постоянно поддерживает общину и способствует ее духовному обогащению и сохранению наших традиций. ЕАЕК строит синагоги, дарует общинам свитки Торы, поддерживает образовательные и культурные программы, укрепляет взаимосвязь общин диаспоры, пропагандирует в различных странах идею толерантности. Благодаря личному участию Михаил Михайловича в городе Нетания возведен мемориальный комплекс в память о бойцах Красной Армии, победившей нацизм, в Иерусалиме открыли памятник защитникам и жителям блокадного Ленинграда с участием первых лиц России и Израиля, в Анатевке открыли общинный реабилитационный центр – «Бейт Шмуэль» и много других важных проектов.

Это целеустремленный человек, который постоянно работает над собой и движется вперед. Всегда прислушивается к мнению друзей и партнеров, и несмотря на статус и возраст, каждый имеет право голоса. Но главное – он человек глубоковерующий и его искренняя является источником его внутренней несгибаемости и мудрости. Именно благодаря ему мне стало ближе религиозное мировоззрение. Для меня он лидер и пример для подражания. Он раскрыл мне новый взгляд на многие вещи. Я благодарю Всевышнего и судьбу, что могу идти рядом по жизни с таким человеком!

Михаил Михайлович убежден, что человеку необходим мир не только внешний, но прежде всего, мир духовный.

Он всегда повторяет: «Богатство, ум и сила исходят от Всевышнего – это известно из нашей традиции. Но каждый сам выбирает, как воспользоваться этими дарами. В этом суть свободы выбора, и именно этим свойством мы отличаемся от других живых существ. Важнейший элемент еврейской культуры – помнить добро. Тот, кто делает добро другому, делает больше всего добра самому себе». И я на его примере следую этим правилам.

Дорогой Михаил Михайлович!

Я очень ценю нашу крепкую дружбу, которая длится уже более двадцати лет, и я надеюсь, что с годам она только будет крепнуть, как говорится «дружба как коньяк - чем старше, тем лучше»! Совместное сотрудничество и партнерство делают нашу повседневную работу продуктивной и полезной во благо еврейского народа. Вместе мы достигнем значительных результатов!

От всей души желаю крепкого здоровья, семейного благополучия, неиссякаемой энергии и вдохновения, успеха во всех делах и начинаниях! Мазаль тов!

До 120!

С глубоким уважением и наилучшими пожеланиями,

Теймураз Хихинашвили (Бен-Йегуда)
Председатель Израильско-Российского делового совета
Первый вице-президент ЕАЕК

Многоуважаемый Михаил Михайлович!

От имени Еврейской Общины Республики Молдова и от себя лично поздравляю Вас с 60-летним юбилеем!

Вам удалось очень многое реализовать во благо всего еврейства огромного региона, в котором мы проживаем. Работа в качестве Президента Евро-Азиатского Еврейского Конгресса, вице-президента Всемирного Еврейского Конгресса, выдающегося еврейского лидера, филантропа и известного бизнесмена высоко ценится соплеменниками.

Предпринимательский успех, а также инвестирование и поддержка инновационных проектов, вызывают восхищения и являются результатам огромного труда и социальной ответственности, которую вы проявляете.

Не менее важны те духовные ценность, которыми вы руководствуетесь в своей жизни и общественной деятельности, поддерживая религиозную и традиционную общность еврейского народа.

Хочу отметить крепкое сотрудничество Евро-Азиатского Еврейского Конгресса и Еврейской Общины Республики Молдова. В Вашем лице мы чувствуем надежного партнера и единомышленника.

Дорогой Михаил Михайлович, искренне желаю Вам и Вашим близким крепкого здоровья, благополучия и дальнейших успехов!

С глубоким уважением,

Мазл Тов!

Александр БИЛИНКИС,
Вице-президент Евро-Азиатского Еврейского Конгресса
Председатель Еврейской Общины Республики Молдова

Dear Mr. Mirilashvili,

On the occasion of your birthday I wish to send you my very best wishes from Montenegro.

Also, I would like to take this opportunity to express our appreciation for your remarkable dedication and untiring efforts you invest in the Jewish communities over the world.

I wish you happiness, satisfaction and success.

On behalf of the Jewish Community of Montenegro I extend my heartiest blessing and wish you MAZAL TOV until 120!

Yours truly,
Djordje Raicević,
President of the Jewish Community of Montenegrog

მძახალი და მეგობარი

ადამიანთა ურთიერთობას მათი პიროვნული ღირსება, კაცობა განაპირობებს — ყველა ის თვისება, რომლის მატარებელიც გახლავთ. ამ თვისებებს კი ყოველდღიური ცხოვრება ავლენს. მიხეილ მირილაშვილის მამასთან — ძვირფას მიშიკოსთან — ყმაწვილკაცობიდან მქონდა ურთიერთობა — კულაშში იქნებოდა, თუ ცხაკაიაში, მოგვიანებით კი თბილისში, ჩვენი შეხვედრები თბილი და მონატრებული იყო. მიხო მირილაშვილთან ჩვენი ურთიერთობა კი ორ ათეულ წელსაც არ ითვლის — იგი დაიწყო მას შემდეგ, რაც მისი ჩინებული ვაჟი — სლავა — ჩვენი სიძე გახდა.

ყოველდღიურობაში ჩანს მიხოს და მისი ოჯახის კეთილშობილება. ეს გარემოები ჩვენს ურთიერთობას განაპირობებს და აძლევს იმ ხასიათს, რომელიც აქვს — სიყვარულის, ურთიერთპატივისცემის, ანგარიშის გაწევის.

დიდხანს გევლოს ასე, ჩვენო საყვარელო მძახალო და მეგობარო, მიხო მირილაშვილო!

მალხაზ ბათიაშვილი

ბატონო მიხეილ!

დიდი პატივისცემით გილოცავთ სამოცი წლის იუბილეს!

გისურვებთ ულევ ჯანმრთელობას, ბედნიერებას და კეთილდღეობას თქვენ ლამაზ ოჯახთან ერთად.

ად მეა ვე ესრიმ!

საუკეთესო სურვილებით.

ელენ ბერკოვიჩი,
ებრაელთა კულტურულ-საგანმანათლებლო ფონდის (JCC Tbilisi) დირექტორი

ბატონო მიხეილ, სულითა და გულით გილოცავთ 60 წლის იუბილეს! გისურვებთ ჯანმრთელობასა და წარმატებას საქმიანობაში!

ჩვენი ურთიერთობა 30 წლის წინ დაიწყო — 90-იანებში, ლენინგრადში. მაშინ „მაკაბის“ საერთაშორისო ტურნირზე ახალგაზრდა კალათბურთელებმა დამოუკიდებელი საქართველოს სახელით პირველად ვიასპარეზეთ და ეს ტურნე თქვენი სპონსორობით შედგა.

თქვენნაირი პროგრესულად მოაზროვნე და ღირსეული პიროვნებისთვის ქველმოქმედება ცხოვრების მოთხოვნილებად იქცა.ესაა: სპორტი, ხელოვნება, მეცნიერება, მომავალ თაობებზე ზრუნვა, სამეცნიერო-ტექნიკური მიღწევების მხარდაჭერა ...

ჩვენი კონტაქტი აქტიურად გაგრძელდა 2017 წლიდან, როცა თქვენ ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის პრეზიდენტად აგირჩიეთ. ამ პერიოდიდან უკვე სისტემატურად ვთანამშრომლობთ მაღალი რანგის საერთაშორისო შეხვედრებზე ებრაული თემატიკის საკითხების გადასაჭრელად საქართველოში, ისრაელში, საფრანგეთში, უკრაინაში

მეამაყება, რომ ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის ხელმძღვანელი ქართველი ებრაელია!

დარწმუნებული ვარ, თქვენი თაოსნობით ნაყოფიერად და წარმატებით განვახორციელებთ საერთო მიზნებს.

გურამ თეთრაშვილი
იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორი
ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის გენერალური ასამბლეის წევრი

კაცი, რომელთანაც არის ღმერთი

ებრაელი ხალხის საზოგადოებრივი და ეკონომიკური მოღვაწეობის დიდ გზაზე მიხეილ (მიხო) მიხეილის - ძე მირილაშვილი ერთ-ერთი თვალსაჩინო ფიგურაა.

მიხო მირილაშვილის მონოლითურ პიროვნებაში ასახვა ჰპოვა ებრაელი ხალხის საუკეთესო თვისებებმა: დიდი აზრით გატაცებამ, რაინდობამ, მიმტევებლობამ, ღ..თის სიყვარულმა.

მსოფლიოს ებრაულ მოძრაობაში შეტანილ მნიშვნელოვან წვლილზე, მიხო მირილაშვილის თანამდებობრივი რეგალიები, ბიზნესისა და საქველმოქმედო მოღვაწეობის შედეგები, საპატიო წოდებები და ჯილდოები მეტყველებს. მისი როგორც ორგანიზატორისა და ხელმძღვანელის უდიდეს დამსახურებად უნდა ჩაითვალოს თავის ირგვლივ შემოკრებილ პირთა გაერთიანება ერთ მთლიან და მონოლითურ კოლექტივად, წამყვანი მნიშვნელობა ამ საქმიანობაში ყოველთვის ენიჭებოდა აღრიცხვიანობას, მომთხოვნელობასა და ურთიერთპატივისცემას. სწორედ ამან განაპირობა მისი ბიზნესის წინსვლა და აყვავება მაშინაც კი, როცა ის 8 წლის მანძილზეშეზღუდული თავისუფლების პირობებში იმყოფებოდა. მან იცოდა, რომ ემსახურებოდა არა მარტო თავის ოჯახს, არამედ ებრაელობის ეროვნულ სულისკვეთებას. საზღაურიც მშობლიური ხალხიდან, ნათესავ-მეგობრებიდან დიდი იყო - ხალხს იგი უყვარდა, აფასებდა, სჯეროდა მისი, მიჰყვებოდა მას.

მიხო მირილაშვილის სახელთან არის დაკავშირებული მსოფლიოს ებრაული მოძრაობის რიგი ინსტიტუციებისა და საერთაშორისო სტრუქტურების წარმატებული მუშაობა. ვის თუ არა მას, ანდობს მსოფლიოს ებრაელობა რიგი ავტორიტეტული ორგანოების მართვას. საზოგადოებრივი აზრი იყო ერთადერთი იარაღი, რომელსაც შეეძლო გავლენა მოეხდინა ბ-ნ მიხოზე, რათა მას ესათუის თანამდებობა დაეკავებინა. ასე იყო მაშინაც, როდესაც 2015 წელს მსოფლიოს ებრაელთა კონგრესის ვიცე-პრეზიდენტად აირჩიეს. მჯერა, მან ეს პოსტები მიიღო ებრაელი ხალხის სამსახურის დიდი სურვილით. დღევანდელი გადმოსახედიდან დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ აღნიშნული ორგანიზაციების მიზანდასახულმა მუშაობამ მნიშვნელოვნად აამაღლა ქართველი ებრაელობის იმიჯი.

მახსოვს, 2016 წლის ოქტომბერში იუნესკოში გამართულ კენჭისყრაზე მიღებული იქნა რეზოლუცია, რომელიც უარყოფდა ებრაელი ხალხის კავშირს „ტაძრის მთასთან“. ამ რეზოლუციას მთელმა რიგმა სახელმწიფოებმა დაუჭირეს მხარი, ამ სახელმწიფოთაგან ზოგიერთი ქვეყნის ებრაელობა ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის წევრია. მახსენდება მიხო მირილაშვილის სიტყვები: „დიასპორაში თითოეულმა ებრაელმა უნდა განსაზღვროს, თუ კონკრეტულად რა შეუძლია გააკეთოს ისრაელის სახელმწიფოსათვის, ებრაელი ერისათვის. მათ შეუძლიათ და ვალდებულებიც არიან, ზეგავლენა იქონიონ თავიანთი სახელმწიფოს ხელმძღვანელებზე და მოიპოვონ მათი მხარდაჭერა“.

ძალიან ფართეა მ. მირილაშვილის სამოქმედო ასპარეზი: ვისთანაც არ უნდა უხდებოდეს ურთიერთობა, იქნება ეს ისრაელის მთავრობის ხელმძღვანელი ბენიამინ ნეთანიაჰუ, რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინი, თუ ამერიკის შეერთებული შტატების ექსპრეზიდენტი ჯორჯ (უმცროსი) ბუში, მისი ძალისხმევა მიმართულია ებრაული პრიორიტეტების განსაზღვრაზე.

მ. მირილაშვილი გახლავთ მეტად პრესტიჟული პრემიის - „ესაიას“ ლაურეატი. ეს პრემია მიენიჭებათ ადამიანებს, რომელთაც განსაკუთრებული წვლილი დასდეს ისრაელის სახელმწიფოს, მსოფლიოს ებრაულ მოძრაობას, კაცობრიობას. ასეთებად სცნეს ბილ კლინტონი, იცხაკ რაბინი, შერონ სტოუნი, ალექსანდრე მაშკევიჩი.

მ. მირილაშვილის ფინანსური მხარდაჭერით, მსოფლიოში ბევრი მნიშვნელოვანი პროექტია განხორციელებული. იქნება ეს თავდაცვისა და უშიშროების, მაღალი ტექნოლოგიების, სასწავლო-საგანმანათლებლო, დიპლომატიური ურთიერთობისა, თუ სასულიერო სფეროში. აღვნიშნავ მხოლოდ 3 მათგანს, რომელთა მანიფესტირება ჩემი თანდასწრებით მოხდა და ჩემზე, როგორც ებრაელ კაცზე, წარუშლელი შთაბეჭდილება დატოვა.

1. საბჭოთა ჯარისკაცების მემორიალური კომპლექსი ქ. ნათანიაში (2011 წ.) ძნელია გადააფასო ამ მოვლენის სახელმწიფოთაშორისო ურთიერთობის მნიშვნელობა. საკმარისია აღინიშნოს, რომ მემორიალის გახსნა შედგა ისრაელისა და რუსეთის სახელმწიფოთა პრეზიდენტების — შიმონ პერესისა და ვლადიმირ პუტინის უშუალო მონაწილეობით.

2. 2017 წ. მაისში თელ-ავივის ცენტრში „ქვარ მაქაბიას“ მრავალპროფილური კომპლექსის ტერიტორიაზე ერთ-ერთ 3 სართულიან კამპუსს მიხეილ გაბრიელის - ძე მირილაშვილის სახელი მიენიჭა, კამპუსის 16 ოთახსა და უახლოესი ტექნიკური საშუალებებით აღჭურვილ აუდიტორიებში მოეწყო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციები, სიმპოზიუმები და სემინარები.

3. 2019 დეკემბერში, იერუსალიმში გაიხსნა მეორე მსოფლიო ომში ლენინგრადის ბლოკადის მსხვერპლთა ხსოვნისადმი მიძღვნილი მემორიალი. ამ აქციამ გულგრილი არ დატოვეს რუსეთის პრეზიდენტი ვ. პუტინი და საგარეო საქმეთა მინისტრი ს. ლავროვი, რომლის ლოყაზე ცრემლი შეუმჩნეველი არ დარჩენიათ ტელერეპორტიორებს.

მაინც რა არის მ. მირილაშვილის წარმატების მიზეზი? ვფიქრობ, მისი წარმატება ემყარება უტყუარ კომერციულ ალღოს, ცოდნასა და ღვთის მოშიშობას. უტყუარი კომერციული ალღო ის არის, რაც კაცის თვალს საქმიან წინადადებათა ოკეანეში ჩაახედებს, წინ წაუძღვება და ეუბნება, თუ რომელ პროექტს ჩაჰკიდოს ხელი, რომელ მათგანშია ღმერთისგან მისთვის განსაზღვრული სიმდიდრე. ასე იყო მიხო მირილაშვილის ერთ-ერთი ბოლოდროინდელი ბიზნეს-პროექტის „Water Gen“-ის შემთხვევაშიც. ამ პროექტის არსი ორი სიტყვით რომ ვთქვათ, ჰაერიდან წყლის მიღებაში მდგომარეობს. თითქოსდა, ახალი არაფერია: კაცობრიობისათვის ადამ და ევას დროიდან არის ცნობილი ჰაერის ორთქლის წყლის წვეთებად გარდაქმნის ამბავი. საჭირო იყო შეუმცდარი ალღო, რომ კაცს ამ პროექტის პერსპექტიულობა დაენახა. განეჭვრიტა ამ გამოგონების პრაქტიკული მნიშვნელობა მასიური უბედურებისა და კატასტროფების რეგიონებში, ანდა რეგიონებში, სადაც წყლის ქრონიკული უკმარისობა არსებობს. ამ პროექტის სამეცნიერო რელსებზე შესაყენებლად, ბ-ნი მიხოს ინვესტირებისა და ძალისხმევის საფუძველზე, თელ-ავივის უნივერსიტეტში გაიხსნა მიშიკო მირილაშვილის სახ. ინსტიტუტი, მასში დასაქმებული არიან მაღალი კვალიფიკაციის მეცნიერ-მუშაკები, რომლებიც „Water gen“-ის პროექტის ფარგლებში მოიძიებენ სამეცნიერო წყაროებს, ამუშავებენ მეთოდურ და პრაქტიკულ რეკომენდაციებს. დღეს„ჭატერ გენ“-ის გენერატორები განლაგებულია ევროპის, აზიის, აფრიკისა რიგ რეგიონებში.

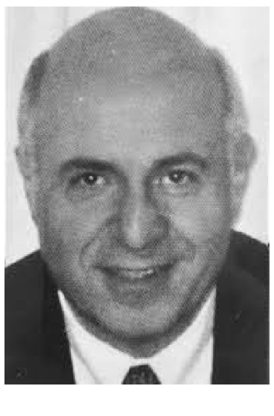

არ შემიძლია არ გავიხსენო ცნობილი ებრაელი კომერსანტისა და ბანკირის მ. როტშილდის სიტყვები „ოღონდ ღმერთი იყოს ჩემთან და ჩემს წარმატებას არაფერი ემუქრებაო“. ალბათ, მიმიხვდი, მკითხველო, რისი თქმა მინდა. ღვთისმოშიშობა და სამსახური ბ-ნი მიხოს ცხოვრების მთავარი ნიშანია. ამასთან მისი ცხოვრების წესი დასტურია იმისა, რომ კავშირი ღმერთსა და ებრაელ ერს შორის დამოკიდებულია ებრაელი კაცის ქცევასა და ყოფაზე, იმაზე, თუ რამდენად ერთგულია ადამიანი ღ...სა. სახლის კარზე მუზეუზის ჩამოკიდება, თეფილინის დადება, ციტატის მოხურვა, ცედაკის გატანა, მიცვაში გარევა, თალმიდხახმების შემოკრება და მათი გახარება - მიხო მირილაშვილის ყოველდღიური ცხოვრებაა.

ჩემო მიხო, გისურვებ ჯანმრთელობას, დიდ ეკონომიკურ სიძლიერეს, წარმატებებს პირად ცხოვრებასა და საზოგადოებრივ სარბიელზე.

ად მეაველესრიმ!

ჰეპატოლოგ ქირურგთა მსოფლიო ასოციაციის ნამდვილი წევრი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის უცხოელი წევრი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი
მერაბ სარელი (იზრაელაშვილი)

О еврейской мудрости и лидерстве

Так сложилось, что мой поиск разгадки понятия еврейской мудрости привел меня к созданию 15-томника «Тайны еврейских мудрецов». Еврейские мудрецы ,мыслители, раввины разных эпох открывают еврейскую мудрость через свои афоризмы, толкования каждый по-своему, каждый

через призму своей эпохи, жизненного опыта. Еврейская мудрость стала для меня одним из символов еврейского народа и базовым понятием, определяющим содержание человека. Еврейская мудрость – это сочетание лидерских качеств, ответственности и в тоже время религиозность и почитание истории и традиции своего народа.

Мне в жизни довелось увидеть много хороших евреев и еврейских руководителей, но Михаил Михайлович это нечто другое. Обычно человек или обладает лидирующими качествами и, так скажем, скромный еврей, или наоборот человек такой серьезный, продвинутый религиозный еврей, а вот с остальным тяжелее. Чтобы это сочеталось в одном человеке – такое я увидел впервые. И в этом для меня открылась настоящая еврейская мудрость.

Михаил Михайлович действительно настоящий лидер. Я уверен, что это абсолютно не секрет для всех, кто работает под его началом, для коллег и партнеров. Но еврейский лидер – это особенный человек, я бы сказал с двойной ответственностью. Я видел его разговаривающим с руководителями государств, я видел как любую тему он всегда переводит на интересы еврейской общины, интересы еврейского народа.

Сегодня Михаил Михайлович руководит одной из крупнейших еврейских организаций мира – Евро-Азиатским Еврейским Конгрессом. И я искренне желаю ему много лет находиться во главе ЕАЕК, который с его приходом стал по истине еврейской организацией.

Я рад и счастлив, что я нахожусь рядом с ним. Он необычайное сочетание веры и силы, традиции и современности, бизнеса и филантропии. Он настоящий еврейский лидер, бережно хранящий еврейскую мудрость и традицию. Он партнер, друг и настоящий человек во всем.

Желаю ему и его семье всего самого хорошего и светлого. До 120!

Вадим Рабинович

Дорогой, Михал Михалыч!

От всего сердца поздравляю Вас с Юбилеем!

Желаю Вам океан здоровья, море счастья и всех-всех благ!

Для меня во многом Вы являетесь примером для подражания. Ваша готовность всегда приходить первым на помощь людям, никого не могут оставить равнодушным. И дело даже не в средствах, а в том огромном еврейском сердце и душе, которые ведут Вас по жизни. Не могу обойти вниманием и тот огромный вклад в еврейскую жизнь, как в Израиле, так и в диаспоре, которую Вы несете в мир. Для меня, Вы – гордость еврейской нации и я очень ценю и дорожу дружбой с Вами!

С уважением,

Константин Йоэль Развозов
Депутат Кнесета
Бывший капитан олимпийской Команды по дзюдо,
Чемпион Европы

Про будущее

Более 25-ти лет я вовлечен в проекты и программы еврейской общины. За эти годы на моих глазах вырастали целые поколения еврейских студентов. Образование и привлечение в еврейскую жизнь каждого из них были и есть ключевой ответственностью организации Гилель в Украине, Беларуси, Молдове, Грузии, Азербайджане. А ключевым вопросом для еврейской общины был, есть и всегда будет вопрос будущего и задача каждого из нас, обеспечить это будущее.

Могу смело сказать, что мне посчастливилось на своем пути встретить большое количество меценатов и филантропов, еврейских лидеров и образователей, обеспечивающих еврейское будущее. Но вместе с этим, совсем недавно мне посчастливилось встретиться с Михаил Михайловичем, который делает будущее еврейской общины уже сегодня. И мне очень хотелось объединить наши усилия.

С 2018 года,после начала партнерства с ЕАЕК под руководством Михаила Михайловича, мы получили мощный импульс для реализации ценностей и миссии организации Гилель. Это уникальный случай для еврейской общины, когда существует не только понятие «для», но и понятие «вместе». Мы ощущаем колоссальную поддержку Михаила Михайловича в реализации программ и проектов, мы знаем о его видении благодаря нашим многочисленным встречам, мы чувствуем, что строим будущее еврейской общины вместе.

Многотысячная семья Гилеля в Украине, Беларуси, Молдове, Грузии, Азербайджане желает Михаилу Михайловичу долгих лет жизни, всех благ ему и его семье! И дай Б-г сил реализовать все задуманное вместе.

Иосиф Аксельруд,
региональный директор Гилеля в Украине, Беларуси, Молдове, Грузии, Азербайджане и многотысячная Гилелевская семья.

Дорогой Михаил Михайлович!

Солдатское братство участников Великой битвы против нацизма, все члены нашей боевой организации поздравляют Вас, Всевышним одаренного и родительским домом воспитанного, доброго человека, с 60-летием!

Пусть источники Вашего благополучия и великодушия к людям сопутствуют Вам на всю жизнь.

Мы желаем Вам, Михаил Михайлович, Вашей семье, близким и родным здоровья, благополучия, счастья, долгих лет жизни!

До 120!

С благодарностью, уважением, любовью к Вам
Абрам Гринзайд,
Председатель Союза ветеранов
1 мая 2020 года, Тель-Авив, Израиль

Два года назад мне посчастливилось познакомиться с поразительным человеком, которого я глубоко уважаю и которым восхищаюсь.

Это был Михаил Михайлович Мирилашвили — человек столь же многогранный, сколь и целостный.

Успешный предприниматель, филантроп и общественный деятель, искренний в своем служении еврейскому народу, настоящий друг, всегда готовый подставить плечо, а главное — человек глубоко, неподдельно верующий.

Только такой талантливый бизнесмен, как Михаил Михайлович, мог наладить производство денег из воздуха — в самом прямом смысле слова. Я говорю о проекте создания генератора, перерабатывающего воздух в питьевую воду. Михаил Михайлович не просто наладил выпуск таких генераторов — он довел их до такого уровня качества, что его генераторы взяли на вооружение армии США, Великобритании, Франции и, конечно же, ЦАХАЛ.

Несколько лет назад Михаил Михайлович одним из первых поддержал строительство еврейского поселка неподалеку от Киева. К сожалению, многие люди в Украине сегодня потеряли свои дома. Именно для внутренних переселенцев-евреев был создан поселок Анатевка, названный в честь той Анатевки, которую придумал ШоломАлейхем. В прошлом году там открылся общинный реабилитационный центр «Бейт Шмуэль», построенный Михаилом Михайловичем. Сегодня в Анатевке живет около ста человек, работают школы, детский сад и синагога.

Эти два проекта, на мой взгляд, идеально характеризуют Михаила Михайловича — бизнесмена, филантропа и выдающегося еврейского деятеля. Хотя, конечно, подобных проектов намного больше — в одном лишь Израиле он поддерживает всемирное движение «Маккаби», мемориал национальной памяти «Яд Вашем», Центр мира им. Переса, «Сохнут», больницы Ихилов и Шиба, Тель-Авивский университет, Музыкальную академию в Иерусалиме и множество других важных инициатив.

Возглавив Евро-Азиатский еврейский конгресс, Михаил Михайлович поставил себе цель — процветание еврейских общин в диаспоре. Над этой целью он самоотверженно работает многие годы. И для меня честь работать с ним вместе.

Сегодня все мы будем праздновать день рождения замечательного человека, который вдохновляет окружающих и служит для многих примером. Я благодарен Б-гу за то, что наши пути пересеклись, и желаю Михаилу Михайловичу оставаться столь же цельной личностью на протяжении долгих, долгих лет.

До 120, Михо!

Борис Ложкин
Президент Еврейской конфедерации Украины
Вице-президент Евро-Азиатского еврейского конгресса
Вице-президент Всемирного еврейского конгресса

Дорогой Михаил Михайлович!

Поздравляю Вас с Юбилеем! Желаю Вам счастья, крепкого здоровья, успехов и долголетия.Продолжайте творить добро для человечества чтоб сделать наш мир лучьше. Вы играете фундаментальную роль в моем развитие и я Вам за это очень благодарен. Желаю Вам что все ваши мечты и начинания исполнялись и Вам всегда улыбалась удача. Мазал Тов до 120!!!

С большим Уважением

Максим Пасик

Уважаемый Михаил Михайлович!

Мы видим в Вас одного из крупнейших лидеров современного еврейского мира, мудрого наставника, видного бизнесмена, общественного деятеля.

В день Вашего рождения, мы от всей души желаем Вам здоровья, бодрости, семейного тепла и уюта,

активной плодотворной работы, новых творческих идей, выгодных вложений, широких возможностей и перспективных проектов!

Пусть сбудутся желания и устремления, сохранится все хорошее, что есть в Вашей жизни и преумножатся мгновения радости, любви и оптимизма.

Пусть накопленный жизненный опыт и мудрость помогут достичь Вам новых высот!

И до 120 лет!

С искренними поздравлениями и уважением,

Александр Барон,
Инесса Чугайнова

Дорогой Михаил Михайлович!

От всего сердца поздравляю Вас с юбилеем!

В российском бизнес-сообществе Вы по праву считаетесь одной из самых ярких и неординарных личностей. Имея честь

на протяжении уже довольно долгих лет называть себя Вашим другом, не устаю восхищаться Вашим неравнодушным отношением

к делу, трудолюбием и настойчивостью в достижении целей, неиссякаемой жизненной энергией. Вы широко известны всей стране, а также за ее пределами, и как успешный предприниматель, и как щедрый филантроп. Во многом благодаря вашей поддержке еврейские организации как мирового и всероссийского, так и — особенно — петербургского уровней могут вести полноценную благотворительную, образовательную и культурную работу.

Хотя масштабы вашей многогранной деятельности

не ограничиваются Санкт-Петербургом, именно Город на Неве может назвать Вас одним из самых талантливых и успешных лидеров местного бизнес-сообщества за всю свою 317-летнюю историю.

В этот прекрасный первомайский день желаю Вам и Вашим родным и близким счастья, здоровья и всего самого доброго, а возглавляемому Вами Евро-Азиатскому Еврейскому Конгрессу — поступательно развиваться, расти и процветать!

С уважением,

президент Международного благотворительного фонда СТМЭГИ,
вице-президент Российского еврейского конгресса,
вице-президент Евро-Азиатского Еврейского Конгресса
Герман Захарьяев

რატომ?

ქართველ ებრაელობას ბევრი სასახელი შვილი ჰყოლია, უფრო მეტი ჰყავს დღეს — ისინი ცხოვრობენ არა მხოლოდ ისრაელში, გნებავთ, საქართველოში, მიმოფანტულნი გახლავან აშშ-ში, რუსეთსა, ევროპასა, თუ სხვა ქვეყნებში.

სამწუხაროდ, გარდა ძალიან მცირე გამონაკლისისა, ჟამთაღმწერელმა არ შემოგვინახა შორეული წარსულის ღირსეულ ქართველ ებრაელთა სახეები და სახელები. უახლოესი წარსულის ქართველ ებრაელთა გარჯა-ღვაწლი კი ხშირად იქცევს არა მხოლოდ ჩვენს, საერთაშორისო აუდიტორიის ყურადღებას. წინა პლანზე მოდის და განსაკუთრებულ ყურადღებას იქცევს სასულიერო მოღვაწეთა როლი ქართველი ებრაელობის ხასიათის, თავისი ფუნქციის გაგებისა და აღსრულების საკითხში — სწორედ ამ კოჰორტის დიდებულ წარმომადგენელთა წინდახედულობამ ჩამოაყალიბა ქართველი ებრაელობის მსოფლშეგრძნება.

ვერც იმას ავუქცევთ გვერდს, რომ ქართველი ებრაელობა მსოფლიოს ებრაელობის კულისებში გახლდათ მოქცეული, ეს განპირობებული იყო სხვადასხვა გარემოებებით, რომელთაგან უწინარესი მაინც ეკონომიკური, პოლიტიკური, ფსიქოლოგიური და გეოგრაფიული ფაქტორები იყო — შეუძლებელია ქვეყნიერების სამზეოზე ჩანდეს იმ ქვეყნის ებრაელობა, რომელიც მომხდურის კლანჭებშია მოქცეული. დიდი აკაკი წერეთლის კალმით ქართველ ებრაელობა ასე მოთქვამდა :

გაბნეული ვართ ყოველგან, სხვადასხვა უცხო მხარესა,

ვერ ვხედავთ იერუსალიმს, იმის მზეს, იმის მთვარესა,

. . .

რჯული გვედება მალამოდ, გულდამწვართ, სისხლმდინარეთა,

უცხო ვართ, უცხო ხალხებთან, ცრემლს ვაქცევთ მუდამ მწარესა.

მოგვიანებით კი, ქართული მწერლობის ასევე კლასიკოსი კონსტანტინე გამსახურდია შესძახებს: „ეჰ, ვინ გაიგებს, იმ შავ ჭმუნვას, რომელიც მზის ჩასვლისას ღიღინით მიმავალ ებრაელის სულში სდიოდეს!“

მე ორი მწერლის ციტატა მოვიშველიე. ორივეს სტრიქონებში ებრაელობისადმი თანაგრძნობა და სიბრალულია გამოხატული. შემეძლო ათჯერ მეტი ავტორი მომეშველიებინა — ქართული საზოგადოებრივი აზრის საჭეთმპყრობელნი მუდამ თანაუგრძნობდნენ, იბრალებდნენ ებრაელობას და როცა ეს აუცილებელი ხდებოდა, იცავდნენ კიდეც.

ისრაელის სახელმწიფოს შექმნამ, მოგვიანებით კი ექვსდღიანმა ომმა, მსოფლიოს ებრაელობის მდგომარეობა რადიკალურად შეცვალა. შეიცვალა ქართველი ებრაელობის სახე — იქნებიან ისინი ისტორიულ სამშობლოსა, თუ კვლავაც დიასპორაში. დღეს, როდესაც ქართველი ებრაელები გახლავან ისრაელისა, თუ საქართველოს პარლამენტის წევრები, ფლობენ ისრაელისა, თუ საქართველოს მთავრობის წევრობის მანდატებს, აწგანსვენებულ ქართველ ებრაელ ბიზნესმენს აშშ პრეზიდენტობის კანდიდატის საარჩევნო კომპანიაში შეაქვს თავისი ფინანსური წვლილი, ასევე შეერთებულ შტატებში აწგანსვენებული ქართველი ებრაელი ფილოსოფოსისა და მწერლის რომანებს კითხულობს ამერიკელი მკითხველი, ქართველი ებრაელი კომპოზიტორის ნაწარმოებებს ასრულებენ მსოფლიოს საუკეთესო ორკესტრები, შედარებით ახალგაზრდა ქართველი ებრაელი კომპოზიტორი ქალი დამაჯერებლად გადის საერთაშორისო ასპარეზზე, ქართველი ებრაელი ონკოლოგის, პროფესიული ცოდნა-ოსტატობით სიცოცხლეშენარჩუნებული ისრაელელი პაციენტი უზარმაზარ ტყეს არქმევს ქართველი ებრაელი ქირურგის სახელს, შუაგულ ევროპაში მცხოვრები ქართველი ებრაელი ბიზნესმენი ახალ სიცოცხლეს შთაბერავს ქუთაისისა და თბილისის ბეით ქნესეთებს, სოხუმში აღზრდილი ქართველი ებრაელი მეცნიერი აშშ რამდენიმე უნივერსიტეტის პროფესორია, თბილისში მცხოვრებ მეცნიერ ქალს სხვადასხვა ქვეყნის უნივერსიტეტები იწვევენ ლექციების წასაკითხად, ასევე თბილისში მცხოვრებ ქართველი ებრაელი მწერლის რომანებს ეხმიანება ისრაელის პრესტიჟული პრესა, ქართველი და ისრაელელი მეცნიერები კი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებზე წარმოადგენენ მოხსენებებს, რომლებშიც გაანალიზებულია მისი ნაწარმოებები, თბილისელ ქართველ ებრაელ გიტარისტს მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში უკრავენ ტაშს ... რამდენი ერთი ჩამოვთვალო, რამდენი დიდებული ქართველი ებრაელი მეცნიერის, მოღვაწის, ბიზნესმენის, შემოქმედის სახელი უნდა მოვიშველიო, რომ ხმამაღლა ითქვას: თანამედროვე ქართველი ებრაელობა სრულიად განსხვავებული, გაცილებით მაღალი გრადაციის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ფენომენია. იგი არაფრით არ ჩამოჰგავს იმ ებრაელთა ცხოვრებას, რომელზეც აკაკი წერეთელი და კონსტანტინე გამსახურდია წერდნენ.

და ეს გახლავთ შედეგი არა იმდენად დროთა მდინარებისა, რამდენადაც ისრაელის სახელმწიფოს არსებობისა და „რკინის ფარდის“ ჩამოშლისა. ამ პროცესში კი ქართველმა ებრაელობამ ლომის წილი შეიტანა. ამას ისრაელის პრემიერ-მინისტრიც კი ადასტურებს. ამაზე ვუამბობდით მაყურებელს დოკუმენტურ ფილმში „თუ დაგივიწყო, იერუშალაიმ!“ დიდებული მერაბ კოკოჩაშვილის რეჟისურით, რომ შევქმენით.

და ამ ფონზე იკვეთება მიხეილ მირილაშვილის — ფილანტროპის, ქველმოქმედის, რწმენის გუშაგის, საზოგადო მოღვაწის ფიგურა — უზენაესმა მას უწილხვედრა ასეთი მისია.

კარგად მახსოვს, ის დღეები, როცა მ. მირილაშვილი მსოფლიოს ებრაელთა კონგრესის ვიცე-პრეზიდენტთა კოჰორტას შემოუერთდა. მისი კანდიდატურა რომში გამართულ აღმასრულებელი კომიტეტის სხდომაზე დავამტკიცეთ. მოგვიანებით იგი ერთობ მძლავრი — ევრაზიის ებრაელთა კონგრესის პრეზიდენტი გახდა. როცა ადამიანი ძალიან მდიდარია, როცა მისი ქონება ასეულობით მილიონებითაა შეფასებული, რისთვის სჭირდება მას ამოდენა ტვირთი — მილიონები ხომ არა ერთი, ათობით ორგანიზაციის, კონგრესების მეუფედ გაქცევს! პატივმოყვარეობა სძლევს? ებრაელ კაცს უთქვამს „იეშ მამონ, იეშ ქავოდ!“ „თუ არის ფული, არის პატივისცემაც!“ ე.ი თუ მთავარი პატივმოყვარეობაა, მისი დაკმაყოფილების უზადო საშუალება ფინანსებია. მაშ, რიღასთვის ამოდენა გარჯა — დატვირთვა? ყველაფერ ამას ხომ არა მხოლოდ დიდი ფინანსური ძალისხმევა, დრო (რომელიც ფინანსურად კიდევ უფრო გაძლიერების საქმეს აკლდება), ენერგია სჭირდება — თვითმფრინავიდან თვითმფრინავში, ქალაქიდან ქალაქში გადასვლა, ჯანმრთელობისთვის არც თუ ძლიერ ხელსაყრელია. მაშ, რიღასთვის ასეთი გარჯა?

იმისთვის რომ ებრაელობის ყოფა იყოს უკეთესი — ვიდრე არის დღეს. იმისთვის რომ ყოველი ჩვენგანისათვის ბავშვობისა, თუ ყმაწვილკაცობის საოცნებო ისრაელის სახელმწიფოებრიობა იყოს უფრო უსაფრთხო, ვიდრე არის დღეს. სწორედ ამ მიზნით მიხ. მირილაშვილი აკაკუნებს პრეზიდენტების, პრემიერ-მინისტრების, თუ მინისტრების კარზე და ცდილობს მათს შემეცნებაში აღიბეჭდოს: ებრაელობა არის ერი, რომელიც ისრაელის, თვითოეული ებრაელის გასაჭირს ფეხდაფეხ მისდევს. მიხ. მირილაშვილი არსად, არავისთან არ მიდის სათხოვნელად, არ მიდის იმის სათქმელად რომ „ცრემლს ვაფრქვევთ მუდამ მწარესა“, მიდის იმისთვის, რომ დასვას საკითხი და თუ ეს აუცილებელია, შემოჰკრას განგაშის ზარი.

აი, ამიტომ გავისარჯეთ ასე მ. მირილაშვილის საიუბილეოდ და მივმართეთ თანამედროვე ებრაელობის რამდენიმე ღირსეულ წარმომადგენელს, გამოეთქვათ მოსაზრება ამ მოღვაწეზე. დღეს საერთაშორისო ებრაულ სტრუქტურებში იგი გახლავთ ქართველი ებრაელის განზოგადოებული სახე. დიახ, ქართველი ებრაელობისა და არა ერთი მიხეილ (მიხო) მირილაშვილის, რომელიც განაგრძობს მთელი ქართველი ებრაელობის, თავისი ოჯახის, დიდებულ ტრადიციას — გვერდით დაუდგეს იმას, ვისაც გვერდში ამოდგომა სჭირდება. და რატომ არის განზოგადოებული სახე? დღეს ბევრი ქართველი ებრაელი ბიზნესმენი ცხოვრობს მსგავსი სულისკვეთებით. რამდენს გაუცია და დღესაც უშურველად გასცემს — ისინი არიან ევროპისა, თუ აზიის ქალაქებში, თავად ისრაელში!

ალბათ, მიმიხვდი, ძვირფასო მკითხველო: გვეწადა ეს საიუბილე თარიღი გვექცია ქართველი ებრაელობის არსის წარმოჩენის საბაბად და დაფიქსირებულიყო ქართველი ებრაელობის როლი და ადგილი თანამედროვეობაში.

გურამ ბათიაშვილი

[illegible]

EAJC
EURO-ASIAN JEWISH CONGRESS

[illegible]

[illegible] 299.90.96

ISSN 1987-8982 UAC 070 411.16 / მ-557

9771987898003